

Innflutningur á matvælum annarra en af dýrauppruna

Fræðsluerindi fyrir farmflytjendur og
innflutningsfyrirtæki
09. maí 2023

Herdis Maríanne Guðjónsdóttir

Umfjöllunarefni

- **Tímabundið aukið eftirlit með matvælum ekki af dýrauppuna (PNAO) tilkynnt inn Traces NT**
- Ýmis matvæli vegna afleiðingar af atburðum í Fukushima og Tjernóbýl
- Spírur og fræ til spírunar fyrir markaðsetningu - innflytjandi verður að tilkynna með viðeigandi vottorðum.
- Forskoðun (pre check) á hveiti og möndlum.
- Matvælasvindl og hraðviðvörðunarkerfið RASFF

Nýjustu breytingar (febrúar 2023)

- *Fer af listanum (ekki í auknu eftirliti lengur)- taka burt síu*
 - Jarðhnetur frá Brasílu, Argentínu og Madagaskar, aflatoxín
 - Galía melónur frá Hondúras, salmonella
 - Kínversk sellerí og spergilbaunir frá Kambódíu, varnarefnaleifar
 - Jóhannesarbrauð frá Marókkó, varnarefnaleifar
 - Tómatósósa og aðrar tómatósósur frá Mexícó, varnarefnaleifar
 - Vatnsmelónufræ frá Sierra Leone, aflatoxín
 - Næpur(Brassica rapa) frá Sýrlandi, Rhodamin B
 - Kóriander, basilka, mynta og steinselja, varnarefnaleifar

Nýtt í auknu eftirliti

- Pálmolía frá Fílabeinsströndinni, súdan litarefni
- Granadilla og ástaraldin frá Kólombíu, varnarefnaleifar
- Basilika og mynta frá Ísrael, varnarefnaleifar
- Piparávextir, ekki sætir frá Kenýa og Rúanda, varnarefnaleifar
- Augnbaunir (*Vigna unguiculata*, black eyed beans) frá Madagaskar, varnarefnaleifar
- Sesamfræ frá Tyrklandi, salmonella
- Vanillaextract frá Bandaríkjunum, varnarefnaleifar

Matvæli sem fara úr viðauki I í II

- • Jarðhnetur frá Bólivíu, aflatoxín**
 - • Karríblöð frá Indlandi, varnarefnaleifar**
 - • Næpur frá Líbanon, Rhodamín B**
 - • Sesamfræ frá Nígíríu, salmonella**
-
- Meiri kröfur um heilbrigðisvottorð og rannsóknarvottorð.

Síur á sumum matvælum frá vissum löndum sem eru ekki af dýrauppruna-byggt á áhættumati

- Tilkynna þarf um innflutning inn í TRACES NT á CHED vottorði fyrir matvæli sem eru ekki af dýrauppruna og eru í tímabundnu auknu eftirliti skv. reglugerð 2019/1793 m. br. **Reglugerðin breytist 2x á ári** og þarf m.a að uppfæra viðauka I og II.
- Tilkynna innflutning með sólarhringsfyrirvara og með viðeigandi fylgiskjölum.
- Í gildi: Nýjasta breytingarreglugerðin frá ESB er hér nr. [2023/174](#). Birt sem auglýsing nr. [1/2023](#)
- ***Tollurinn með lista yfir þau tollflokkanúmer/land sem ber að tilkynna.***

Dæmi um matvæli sem eru í tímabundnu auknu eftirliti (5-50% fer í sýnatöku)

- **Viðauki I og viðauki II-nýtt á lista**
- Hrísgrión frá Pakistan og Indlandi (**varnarefni og/eða myglueitur**)
- Ýmsar hnetur (jarðhnetur, heslihnetur), hnetusmjör oph frá, Azerbajan, Bandaríkjunum, Bólivíu, Kína, , Senegal (**aflatoxín**)
- Te frá Kína (**varnarefnaleifar**)
- Paprika frá Egyptalandi, Kína, Tælandi, Uganda (**varnarefnaleifar, salmonella**)
- Pálmaolía frá Ghana (**litarefni (sudan)**)

Viðauki II*

- Múskat frá Indlandi (**aflatoxín**)
- Sesamfræ frá Indlandi (**Salmonella og varnarefni (etylen oxide)**)
- Pistasiur frá Íran, Tyrklandi (**aflatoxín**)

* Þarf að fylgja með heilbrigðisvottorð og rannsóknarvottorð

Skilyrði vegna geislavirkni í Fukushima og Tsjernóbyl

- Reglugerð nr. [1145/2021](#) um gildistöku reglugerðar (ESB) [2021/1533](#) um setningu sérstakra skilyrða fyrir innflutningi á fóðri og matvælum, sem eru upprunnin í Japan, í kjölfar slyssins í Fukushima-kjarnorkuverinu. Reglugerðin varðar m.a. ýmsar **sjávarafurðir og sveppi**. Sjá nánar í [viðauka II](#).
- Reglugerð [840/2020](#) Um gildistöku Rg. (ESB) [2020/1158](#) um skilyrði fyrir innflutningi á matvælum og fóðri, sem eru upprunnin í þriðju löndum, í kjölfar slyssins í Tsjernóbýl-kjarnorkuverinu. Reglugerðin varðar m.a. ýmsa **sveppi, trönuber ofl.** Sjá nánar í [viðauka I \(lönd\)](#) og [viðauka II \(vörur\)](#)
- Athugið að t.d. villtir sveppir og ber frá Bretlandi eru á lista.
- Albanía Belarús (Hvíta-Rússland) Bosnía og Hersegóvína Kósovó(15) Norður-Makedónía Moldóva Montenegro (Svartfjallaland) Rússland Serbía **ATH! Sviss** Tyrkland Úkraína **Stóra-Bretland að undanskildu Norður-Írlandi(16)**

Aðrar reglugerð varandi innflutning á matvælum ekki af dýrauppruna

- Innflutningur á spírum eða fræjum til spírunar
- Forskoðunarvottorð frá útflutningslandinu
 - Möndlur frá Bandaríkjum og hveiti frá Kanada

Annað eftirlit:

- Matvælasnertiefni
 - Melamín og Pólýamin plast
 - Svindl með bambus (plast með bambusdufti sem er bannað að nota)
Tollamál og neytendamál

Á heimasíðu Matvælastofnunar

- Matvæli og fóður sem ekki eiga uppruna í dýraríkinu og um gilda sérstök innflutningsskilyrði
- <https://www.mast.is/is/matvaelafyrirtaeki/inn-og-utflutningur/matvaeli-onnur-en-dyraafurdir-fra-thridju-rikjum>

RASFF-hraðviðvörðunarkerfið frá 1979

- Rapid alert system for food and feed (IS 1994)
- Meðlimir að viðvörðunarkerfinu eru EB - og EFTA löndin (34 með Sviss sem aðili að landamæraeftirliti). EFTA skrifstofan og EFSA ásamt Evrópu framkvæmdarnefni sem stjórnar kerfinu.
- Hraðvirkt kerfi til að koma upplýsingum um hættuleg matvæli/fóður á markaði.
- Tilkynningar sendar í tölvupósti.
- Tengiliður Ísland (NCP) er hjá Matvælastofnun
- RASFF gluggi (gagnagrunnur) opin almenningi.

<https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/?event=searchForm&cleanSearch=1>

Matvælasvindl-Food Fraud

- Netverk í Evrópu með samvinnu við önnur lönd.
- Einn tengiliður í hverju landi
- Átaksverkefni: fiskur, hunang og hrossakjöt.
- [The EU Agri-Food Fraud Network \(europa.eu\)](http://europa.eu)
- [Monthly Food Fraud Summary Reports | Knowledge for policy \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Algengustu matvæli sem svindlað er með

- Ólífuolía...85% væri ekki jómfrúarolía
- Hunang ...bætt í sykur, uppruni rangur..
- Saffran krydd..blandað með öðru ...
- Appelsínudjús blandað með öðrum tegundum, sykri.
- Kaffi blandað með maísmjöli,byggji, litarefni..
- Te blandað með öðrum lauftegundum, litarefnum eða jafnvel sagi.
- Parmesan ostur
- Ódýrari fisktegundir skipt fyrir dýrari
- **Verkefnin OPSON með tollstjóraembættinu**

Matvælasvindl-40% lambakebab var???

Investigators discover lamb takeaways... with no lamb and several contained UNIDENTIFIED meat (2014) 5 af 60 sýnum var ekki hægt að þekkja frá hvaða skepnu kjötið kom frá!!!

FOOD

European Commission > Food Safety > Food > RASFF - Food and Feed Safety Alerts

- HEALTH
- FOOD**
- ANIMALS
- PLANTS
- AMR

RASFF - FOOD & FEED SAFETY ALERTS

RASFF portal

Information for consumers

How does RASFF work

Implementing Regulation and Guidance

Members of RASFF network

Reports and publications

ALL TOPICS

RASFF - Food and Feed Safety Alerts

Share

RELATED LINKS

- Access RASFF portal
- Access RASFF for consumers
- RASFF video presentation

RELATED DOCUMENTS

- RASFF Annual Report 2015 - NEW
- RASFF Infographic
- History of RASFF as a timeline
- How does RASFF work
- RASFF information leaflet
- RASFF Portal user manual
- RASFF disclaimer
- Regulation (EC) No 178/2002

The EU has one of the highest food safety standards in the world – largely thanks to the solid set of EU legislation in place, which ensures that food is safe for consumers. A key tool to ensure the cross-border follow of information to swiftly react when risks to public health are detected in the food chain is **RASFF – the Rapid Alert System for Food and Feed**.

Created in 1979, RASFF enables information to be shared efficiently between its members (EU-28 national food safety authorities, Commission, EFSA, ESA, Norway, Liechtenstein, Iceland and Switzerland) and provides a round-the-clock service to ensure that urgent notifications are sent, received and responded to collectively and efficiently. Thanks to RASFF, many food safety risks had been averted before they could have been harmful to European consumers.

Vital information exchanged through RASFF can lead to products being recalled from the market. A robust system, which has matured over the years, RASFF continues to show its value to ensure food safety in the EU and beyond.

The RASFF annual report 2015 gives a profound insight into the activity of the RASFF giving detailed figures for the types of notifications, products, hazards and countries that have been reported through the RASFF in 2015, including important developments in what is reported in the system as well as about the system itself.

[Download the RASFF annual report 2015](#)

The RASFF portal features an interactive searchable online RASFF database. It gives public access to summary information about the most recently transmitted RASFF

Leitarvefur fyrir almenning

RASFF Portal

European Commission > RASFF Portal

[Notifications list](#) [New search](#)

Search Page

Get results

Clear form

Notification

Reference

Subject

or

and

Notified by

Date

Week

current week [25]

previous week [24]

week of year

Notified between

and

 (dd/mm/yyyy)

Type

FINALLY, WE GET TO THE FISH JOKES...

WANT TO GO INTO

SEAFOOD FRAUD?

START HERE
SPECIES SUBSTITUTION IS THE PLACE TO START!

THIS SMELLS FISHY!
... BUT NOT SALMON-Y!

* THANKS TO MAGPITTE FOR THAT ONE!

* IT IS ACTUALLY EASIER TO WIN THE LOTTERY THAN TO GET TUNAFISH IN A TUNA-CAN!

- WHEN COLLECTING DATA - TALK TO PEOPLE WHO KNOW HOW TO ASK USEFUL QUESTIONS!
- HELP LOCAL POLICE/EXPERTS REPORT FISHY STUFF!
- DON'T RELY ON MAGICAL AI AS YOU SEE IN TV CRIME SHOWS!

USE MASS MEDIA TO GET THE ATTENTION OF POLITICIANS. THEY ARE KEY TO POLICE RESOURCES.

AND FINALLY...

- USE AN EARLY DRAFT TO PROVOKE THOSE EXPERTS WHO DID NOT CONTRIBUTE DATA TO CONTRIBUTE DATA (THE "BE THERE OR BE SQUARE" EXTORTION METHODOLOGY)

Ábyrgð fyrirtækja

Athugið-Flestar þessar síur

„þurfa ekki leyfi mast“ skv. tollskrá

En tollayfirvöld eru með stoppara á því sem

reglugerðir telja upp tollflokkanúmer/land

Landamærahafnir: Eimskip, Samskip og Keflavík

Ábyrgðin er hjá fyrirtækjum að vera með rétta
upplýngar hvaða matvæli eru á síu og verða
stoppuð í við landamæraeftirlit.

Nýjast reglugerðin um aukið tímabundið landamæraeftirlit (breytist 2x á ári) vegna áhættumats þ.e. hvað er verið að finnast á vörum sem ekki standast kröfur um öryggi matvæla

Tollmiðlar og innflytjendur

Herdís Guðjónsdóttir

9.Maí 2023

Lifrænn innflutning

Innflutningur á lífrænum matvælum

- Traces NT matvæli og fóður frá löndum utan EES
- COI skoðunarvottorð sem vottunarstofa útflutningslandsins þarf að fylgja með öllum lífrænum sendingum frá löndum utan EES reglugerð frá 2017
- Vottunarstofa Tún (CB) á Íslandi þarf að vera samþykkt af Evrópusambandinu
- Og vottunarstofa þarf að votta með m.a eftirlitsheimsókn til innflytjenda árlega.
- <https://www.mast.is/is/matvaelafyrirtaeki/inn-og-utflutningur/lifraent-vottadar-afurdir-fra-londum-ees>
- RAFRÆN UNDIRRITUN